Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2024/1981

18.3.2024

Stanovisko Európskeho výboru regiónov – Európsky preukaz osoby so zdravotným postihnutím a európsky parkovací preukaz pre osoby so zdravotným postihnutím

(C/2024/1981)

Spravodajca:	Marko VEŠLIGAJ, primátor mesta Pregrada
Referenčný dokument:	Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa ustanovuje európsky preukaz osoby so zdravotným postihnutím a európsky parkovací preukaz pre osoby so zdravotným postihnutím COM(2023) 512 final Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa smernica [XXXX] rozširuje na štátnych príslušníkov tretích krajín s oprávneným pobytom v členskom štáte COM(2023) 698 final

I. NÁVRHY ZMIEN

Pozmeňovací návrh 1

Článok 2 ods. 2 (vložiť nový odsek)

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	Táto smernica sa uplatňuje na dávky a sociálnu pomoc podľa článku 2 ods. 2 písm. b) a c) za týchto podmienok: — ***držiteľ európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím, ktorý sa presťahuje do iného členského štátu na účely zamestnania alebo vzdelávania, až kým sa jeho zdravotné postihnutie opätovne neposúdi vo vnútroštátnom systéme a nie je formálne uznané príslušnými orgánmi hosťujúceho členského štátu; a*** — ***držiteľ európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím, ktorý sa zúčastňuje na programe mobility EÚ, počas celého trvania uvedeného programu. V situáciách, ktoré spĺňajú tieto podmienky, členské štáty zabezpečia, aby osoby, ktoré sú držiteľmi európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím, mali prístup k dávkam a sociálnej pomoci podľa článku 2 ods. 2 písm. b) a c).***

Zdôvodnenie

Navrhuje sa zachovať obmedzené uplatňovanie na vymedzené skupiny, a tým urobiť výnimku pre študentov, zamestnancov a účastníkov programu mobility EÚ so zdravotným postihnutím len v prípadoch podľa článku 2 ods. 2 písm. b) a c), ale nie podľa písmena a), ktorým sa pravdepodobne pokryje väčšina sociálnych dávok pre osoby so zdravotným postihnutím. Tento prístup vytvára rovnováhu medzi zachovaním základného zámeru smernice a riešením problémov súvisiacich s prístupom k dávkam sociálneho zabezpečenia a tlakom, ktorý to môže spôsobiť na systémy sociálneho zabezpečenia, a teda na miestne a regionálne samosprávy. Zároveň sa snaží riešiť námietku organizácií občianskej spoločnosti, pokiaľ ide o poskytnutie dočasného prístupu k výhodám, ktoré vyplývajú z európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím.

Pozmeňovací návrh 2

Článok 5 ods. 1

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Členské štáty prijmú všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa držiteľom európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím pri ceste do členského štátu, v ktorom nemajú pobyt, alebo pri návšteve takéhoto štátu poskytol prístup na rovnakom základe a za rovnakých podmienok, aké majú osoby so zdravotným postihnutím, ktoré sú držiteľmi potvrdenia o zdravotnom postihnutí, preukazu osoby so zdravotným postihnutím alebo iného formálneho dokumentu, v ktorom sa uznáva ich postavenie osoby so zdravotným postihnutím v danom členskom štáte, k všetkým osobitným podmienkam alebo preferenčnému zaobchádzaniu ponúkanému pri prístupe k službám, aktivitám a zariadeniam uvedeným v článku 2 ods. 1.	Členské štáty prijmú všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa držiteľom európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím pri ceste do členského štátu, v ktorom nemajú pobyt, alebo pri návšteve takéhoto štátu poskytol prístup na rovnakom základe a za rovnakých podmienok, aké majú osoby so zdravotným postihnutím, ktoré sú držiteľmi potvrdenia o zdravotnom postihnutí, preukazu osoby so zdravotným postihnutím alebo iného formálneho dokumentu, v ktorom sa uznáva ich postavenie osoby so zdravotným postihnutím v danom členskom štáte, k všetkým osobitným podmienkam alebo preferenčnému zaobchádzaniu ponúkanému pri prístupe k službám, aktivitám a zariadeniam uvedeným v článku 2 ods. 1 ***alebo situáciám uvedeným v článku 2 ods. 3***.

Zdôvodnenie

Súvisí s pozmeňovacím návrhom 1 k článku 2.

Pozmeňovací návrh 3

Článok 6 ods. 4

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Európsky preukaz osoby so zdravotným postihnutím vydáva alebo obnovuje členský štát bydliska automaticky alebo na žiadosť osoby so zdravotným postihnutím. Vydáva a obnovuje sa ***v lehote stanovenej v platných vnútroštátnych právnych predpisoch na vydávanie potvrdení o zdravotnom postihnutí, preukazov osôb so zdravotným postihnutím alebo iných formálnych dokumentov, v ktorých sa uznáva postavenie osôb so zdravotným postihnutím***.	Európsky preukaz osoby so zdravotným postihnutím vydáva alebo obnovuje členský štát bydliska automaticky alebo na žiadosť osoby so zdravotným postihnutím. Vydáva a obnovuje sa ***bezplatne pre prijímateľa a v primeranej lehote od dátumu podania žiadosti, ktorá neprekročí 60 dní za predpokladu, že zdravotné postihnutie už bolo uznané podľa vnútroštátneho práva***.

Zdôvodnenie

Ak sa majú dosiahnuť zlepšenia, ktoré prináša európsky preukaz osoby so zdravotným postihnutím a parkovací preukaz pre osoby so zdravotným postihnutím, je potrebné zaručiť vydanie a obnovenie oboch preukazov v primeranej lehote. Držitelia preukazov zároveň nesmú niesť bremeno dodatočných nákladov. Treba však poznamenať, že pre plánované obdobie 60 dní na vydanie a obnovenie oboch preukazov má zásadný význam posúdenie zdravotného postihnutia podľa vnútroštátnych predpisov, pričom sa zvážia výnimky na obdobie posudzovania.

Pozmeňovací návrh 4

Článok 6 ods. 4 (vložiť nový odsek)

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
	Členské štáty zabezpečia, aby sa osoby so zdravotným postihnutím alebo určení zástupcovia konajúci v ich mene a s ich súhlasom mohli odvolať proti rozhodnutiu príslušných orgánov o vydaní, obnovení alebo odňatí európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím.

Zdôvodnenie

Dopĺňa sa dodatočný odkaz s cieľom posilniť sebaurčenie osôb so zdravotným postihnutím a zdôrazniť, že majú prístup k rovnakým právnym nástrojom ako osoby bez zdravotného postihnutia.

Pozmeňovací návrh 5

Článok 9

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
1. Členské štáty zverejnia podmienky a pravidlá, prax a postupy týkajúce sa vydávania, obnovovania alebo rušenia európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím v prístupných formátoch, a to aj v digitálnych***, a na žiadosť aj v*** asistenčných formátoch ***požadovaných osobami*** so zdravotným postihnutím.	1. Členské štáty ***a v relevantných prípadoch miestne a regionálne samosprávy*** zverejnia podmienky a pravidlá, prax a postupy týkajúce sa vydávania, obnovovania alebo rušenia európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím v prístupných formátoch, a to aj v digitálnych ***a*** asistenčných formátoch ***pre osoby*** so zdravotným postihnutím***, s osobitným dôrazom na osoby so sluchovým, zrakovým alebo kognitívnym postihnutím, napríklad prostredníctvom prístupných informácií v národných posunkových jazykoch a ľahko čitateľných formátoch***.
2. Členské štáty prijmú primerané opatrenia na zlepšenie informovanosti verejnosti a osôb so zdravotným postihnutím, a to aj v jednoducho prístupnej podobe, o existencii európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím a podmienkach na ich získanie, používanie alebo obnovenie.	2. Členské štáty ***a v relevantných prípadoch miestne a regionálne samosprávy*** prijmú primerané opatrenia na zlepšenie informovanosti verejnosti a osôb so zdravotným postihnutím, a to aj v jednoducho prístupnej podobe, o existencii európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím a podmienkach na ich získanie, používanie alebo obnovenie.
3. Členské štáty prijmú všetky potrebné kroky na zabránenie riziku podvodov alebo falšovania a aktívne bojujú proti podvodnému používaniu a falšovaniu európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím.	3. ***Členské štáty a v relevantných prípadoch miestne a regionálne samosprávy prijmú primerané opatrenia na zlepšenie informovanosti verejnosti a osôb so zdravotným postihnutím, a to aj v jednoducho prístupnej podobe, o osobitných podmienkach alebo preferenčnom zaobchádzaní na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni prostredníctvom všetkých informačných kanálov, a to aj na komunálnej úrovni.***

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
4. Členské štáty prijmú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, že držitelia európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím alebo európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím vrátia preukazy príslušnému orgánu, keď prestanú platiť podmienky, na základe ktorých boli vydané.	***4***. Členské štáty ***a v relevantných prípadoch miestne a regionálne samosprávy*** prijmú všetky potrebné kroky na zabránenie riziku podvodov alebo falšovania a aktívne bojujú proti podvodnému používaniu a falšovaniu európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím.
5. Členské štáty prijmú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, že v prípade, ak na svojom území zistia zneužitie alebo nesprávne použitie preukazov vydaných v inom členskom štáte, budú informované príslušné orgány v členskom štáte, ktoré vydali európsky preukaz osoby so zdravotným postihnutím alebo európsky parkovací preukaz pre osoby so zdravotným postihnutím. Členský štát vydania zabezpečí primerané nadväzujúce činnosti v súlade s vnútroštátnym právom alebo praxou.	***5***. Členské štáty ***a v relevantných prípadoch miestne a regionálne samosprávy*** prijmú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, že držitelia európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím alebo európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím vrátia preukazy príslušnému orgánu, keď prestanú platiť podmienky, na základe ktorých boli vydané.
6. Členské štáty vykonávajú kontroly dodržiavania predpisov, pokiaľ ide o povinnosti vyplývajúce z európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím alebo európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím a zodpovedajúce práva osôb so zdravotným postihnutím, ktoré sú držiteľmi takýchto preukazov, ako aj osôb, ktoré ich sprevádzajú alebo im asistujú vrátane ich osobných asistentov.	***6***. Členské štáty ***a v relevantných prípadoch miestne a regionálne samosprávy*** prijmú potrebné opatrenia, ktorými sa zabezpečí, že v prípade, ak na svojom území zistia zneužitie alebo nesprávne použitie preukazov vydaných v inom členskom štáte, budú informované príslušné orgány v členskom štáte, ktoré vydali európsky preukaz osoby so zdravotným postihnutím alebo európsky parkovací preukaz pre osoby so zdravotným postihnutím. Členský štát vydania zabezpečí primerané nadväzujúce činnosti v súlade s vnútroštátnym právom alebo praxou.
7. Informácie uvedené v odsekoch 1 a 2 tohto článku sa bezplatne sprístupnia v zrozumiteľnej, komplexnej, používateľsky ústretovej a jednoducho prístupnej podobe, a to aj prostredníctvom oficiálnych webových sídiel súkromných prevádzkovateľov alebo subjektov verejného sektora, ak sú k dispozícii, prípadne inými vhodnými prostriedkami v súlade s príslušnými požiadavkami na prístupnosť služieb stanovenými v prílohe I k smernici (EÚ) 2019/882.	***7***. Členské štáty ***a v relevantných prípadoch miestne a regionálne samosprávy*** vykonávajú kontroly dodržiavania predpisov, pokiaľ ide o povinnosti vyplývajúce z európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím alebo európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím a zodpovedajúce práva osôb so zdravotným postihnutím, ktoré sú držiteľmi takýchto preukazov, ako aj osôb, ktoré ich sprevádzajú alebo im asistujú vrátane ich osobných asistentov.
	8. Informácie uvedené v odsekoch 1 a 2 tohto článku sa bezplatne sprístupnia v zrozumiteľnej, komplexnej, používateľsky ústretovej a jednoducho prístupnej podobe, a to aj prostredníctvom oficiálnych webových sídiel súkromných prevádzkovateľov alebo subjektov verejného sektora, ak sú k dispozícii, prípadne inými vhodnými prostriedkami v súlade s príslušnými požiadavkami na prístupnosť služieb stanovenými v prílohe I k smernici (EÚ) 2019/882.
	9. Komisia zabezpečí, aby členské štáty a ich miestne a regionálne samosprávy mali k dispozícii primerané finančné prostriedky na pokrytie nákladov na administratívne postupy, fyzické vydávanie preukazu, poskytovanie informácií a kampaň na zvyšovanie informovanosti a iné súvisiace náklady.

Zdôvodnenie

Týmto pozmeňovacím návrhom by sa malo objasniť, že miestne a regionálne samosprávy zohrávajú kľúčovú úlohu pri uplatňovaní európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím, a preto by sa s nimi malo viac konzultovať. Ich úlohou je zároveň informovať svoje cieľové skupiny o preukaze osoby so zdravotným postihnutím a parkovacom preukaze pre osoby so zdravotným postihnutím v prístupnej podobe, keďže každodenne prichádzajú do kontaktu s týmito osobami. V tejto súvislosti sa musí zdôrazniť, že miestne a regionálne samosprávy nesmú čeliť dodatočnej finančnej záťaži, ale musia byť v tejto oblasti podporované na európskej úrovni.

Pozmeňovací návrh 6

Článok 11 ods. 4

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.	Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva***, s osobami so zdravotným postihnutím a ich zastupiteľskými organizáciami, ako aj s príslušnými vykonávacími správnymi orgánmi na miestnej a regionálnej úrovni***.

Zdôvodnenie

Cieľom tohto pozmeňovacieho návrhu je zabezpečiť účasť a monitorovanie zo strany osôb, v záujme ktorých sa má smernica vykonávať. Prostredníctvom priamej účasti sa osoby so zdravotným postihnutím môžu priamo podeliť o svoje odborné znalosti a skúsenosti s cieľom dosiahnuť inkluzívnejšie právne predpisy. Miestne a regionálne samosprávy majú tiež značné skúsenosti, keďže väčšina otázok týkajúcich sa osôb so zdravotným postihnutím sa rieši na ich politickej úrovni.

Pozmeňovací návrh 7

Článok 12 ods. 1

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.	Komisii pomáha výbor ***a Komisia navyše zmysluplne zapája organizácie zastupujúce osoby so zdravotným postihnutím***. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Zdôvodnenie

Tento pozmeňovací návrh odráža požiadavky viacerých zainteresovaných strán zastupujúcich osoby so zdravotným postihnutím.

Pozmeňovací návrh 8

Článok 15

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
1. Členské štáty zabezpečia, aby súkromní prevádzkovatelia alebo subjekty verejného sektora v prístupných formátoch zverejnili informácie o všetkých osobitných podmienkach alebo preferenčnom zaobchádzaní podľa článku 5.	1. Členské štáty ***a v relevantných prípadoch miestne a regionálne samosprávy*** zabezpečia, aby súkromní prevádzkovatelia alebo subjekty verejného sektora v prístupných formátoch zverejnili informácie o všetkých osobitných podmienkach alebo preferenčnom zaobchádzaní podľa článku 5, ***a to aj prostredníctvom prístupných informácií v audiovizuálnom formáte alebo jednoduchom jazyku. Na tento účel by sa mali poskytovať finančné prostriedky EÚ, ako sa uvádza v článku 9.***

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
2. Členské štáty nabádajú súkromných prevádzkovateľov alebo subjekty verejného sektora, aby osobám so zdravotným postihnutím dobrovoľne poskytovali osobitné podmienky alebo preferenčné zaobchádzanie.	2. Členské štáty ***a v relevantných prípadoch miestne a regionálne samosprávy*** nabádajú súkromných prevádzkovateľov alebo subjekty verejného sektora, aby osobám so zdravotným postihnutím dobrovoľne poskytovali osobitné podmienky alebo preferenčné zaobchádzanie.
[…]	[…]

Pozmeňovací návrh 9

Článok 16 ods. 4

Text navrhnutý Európskou komisiou	Zmena navrhnutá VR
V správe Komisie sa zohľadnia stanoviská osôb so zdravotným postihnutím, hospodárskych zainteresovaných strán a príslušných mimovládnych organizácií vrátane organizácií zastupujúcich osoby so zdravotným postihnutím.	V správe Komisie sa zohľadnia stanoviská osôb so zdravotným postihnutím, ***vykonávacích miestnych a regionálnych samospráv,*** hospodárskych zainteresovaných strán a príslušných mimovládnych organizácií vrátane organizácií zastupujúcich osoby so zdravotným postihnutím.

II. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

EURÓPSKY VÝBOR REGIÓNOV

1. víta iniciatívu Európskej komisie vytvoriť spoločný štandardizovaný model európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím ako účinné opatrenie na zabezpečenie slobody pohybu s čo najväčšou mierou nezávislosti pre osoby so zdravotným postihnutím a práva na rovnaké zaobchádzanie a rovnaké príležitosti, pokiaľ ide o prístup k tovaru a službám dostupným pre verejnosť;

2. sa domnieva, že ciele tejto iniciatívy nemožno v dostatočnej miere dosiahnuť na národnej úrovni, pretože sa ňou konkrétne zavádzajú preukazy Európskej únie (EÚ), ktoré osobám so zdravotným postihnutím umožňujú uplatňovať si svoje práva na podmienky parkovania a vyhradené miesta alebo iné preferenčné zaobchádzanie pri využívaní služieb, činností alebo obsahu v inom členskom štáte, ako je štát ich bydliska, čo možno z dôvodu rozsahu a účinkov opatrenia lepšie dosiahnuť na úrovni EÚ. Iniciatíva je preto v súlade so zásadou subsidiarity;

3. pripomína svoje predchádzajúce stanovisko na tému *Stratégia v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím* ([1]), v ktorom zdôrazňuje význam zosúladenia novej smernice s komplexnými zásadami stanovenými v predchádzajúcom stanovisku. Zdôrazňuje potrebu holistického prístupu, ktorým sa zabezpečí, že nová iniciatíva bude praktická, ale zároveň založená aj na širších aspektoch prístupnosti, nezávislosti a rovnakých príležitostí pre osoby so zdravotným postihnutím;

4. zároveň víta samostatný návrh Komisie COM(2023) 698 final, ktorým sa smernica rozširuje na štátnych príslušníkov tretích krajín s oprávneným pobytom v členskom štáte. Ide o nevyhnutné rozšírenie smernice, aby sa zabránilo nielen akejkoľvek diskriminácii medzi občanmi EÚ a štátnymi príslušníkmi tretích krajín s pobytom v Európskej únii, ale aby sa zároveň zabezpečilo, že tí, ktorí potrebujú európsky preukaz osoby so zdravotným postihnutím a európsky parkovací preukaz pre osoby so zdravotným postihnutím, budú mať k týmto preukazom rovnaký prístup;

5. zdôrazňuje, že cieľom tejto smernice nie je harmonizovať rôzne kritériá oprávnenosti, podmienky alebo postupy posudzovania na získanie postavenia osoby so zdravotným postihnutím, ale ponecháva túto právomoc členským štátom v súlade so zásadou subsidiarity;

6. víta skutočnosť, že model zabezpečuje rovnaký prístup k osobitným podmienkam alebo preferenčnému zaobchádzaniu pre všetky osoby so zdravotným postihnutím, ktoré sú držiteľmi európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím alebo európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím, a že informácie sa poskytujú v prístupných formátoch v súlade s príslušnými požiadavkami prílohy I k smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882 ([2]);

([1]) Ú. v. EÚ C 300, 27.7.2021, s. 24.
([2]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882 zo 17. apríla 2019 o požiadavkách na prístupnosť výrobkov a služieb (Ú. v. EÚ L 151, 7.6.2019, s. 70).

7. sa domnieva, že spoločné štandardizované modely európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím a európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím v tomto návrhu nepresahujú rámec toho, čo je nevyhnutné a primerané na presadzovanie práv osôb so zdravotným postihnutím, pokiaľ ide o slobodu pohybu a právo na rovnaké zaobchádzanie a príležitosti v súvislosti s prístupom k službám a činnostiam v EÚ;

8. zdôrazňuje, že je potrebné presne vymedziť rozsah pôsobnosti tejto smernice z dôvodu odlišných postupov a rôznych opatrení v členských štátoch pri uplatňovaní preferenčného zaobchádzania a jasne vymedziť služby a činnosti, na ktoré sa táto smernica vzťahuje a ktoré by sa mali odlišovať od služieb a činností v oblasti sociálneho zabezpečenia, sociálnej ochrany alebo sociálnej pomoci, na ktoré sa táto smernica nevzťahuje;

9. odporúča rozšíriť európsky preukaz osoby so zdravotným postihnutím tak, aby zahŕňal služby sociálneho zabezpečenia počas prechodných období v prípade štúdia alebo náboru osôb so zdravotným postihnutím v inom členskom štáte. Toto rozšírenie sa navrhuje nielen na obdobie, kým sa v novom členskom štáte nenadobudne plný nárok, ale aj na krátkodobé pobyty, ako sú výmeny mládeže, študentské výmeny, stáže, odborná príprava atď. Tento aspekt má kľúčový význam, keďže osoby so zdravotným postihnutím, ktoré sa presťahujú do inej krajiny, často čelia nedostatkom v nárokoch na sociálne zabezpečenie. Odstraňuje sa tým diskriminácia osôb so zdravotným postihnutím, zlepšuje rovnosť v prospech osôb so zdravotným postihnutím a umožňuje sa im plne uplatňovať právo na voľný pohyb, čo je jedna zo štyroch základných slobôd, na ktorých je EÚ založená a ktorej základom je zásada rovnakého zaobchádzania;

10. zdôrazňuje, že pri účinnom vykonávaní smernice zohrávajú významnú úlohu miestne a regionálne samosprávy, a najmä verejné orgány v turistických destináciách v súlade s ich právomocami, ktoré môžu zahŕňať napríklad zabezpečenie primeraných parkovacích miest, kontrolu prístupu k službám, činnostiam a zariadeniam pre držiteľov preukazov, pravidelné kontroly s cieľom zabrániť zneužívaniu atď.;

11. zdôrazňuje úlohu miestnych a regionálnych samospráv pri poskytovaní programov odbornej prípravy občanom, najmä osobám so zdravotným postihnutím, o ich právach a príležitostiach ako držiteľov preukazu, ale aj pre úradníkov, zamestnancov a súkromné subjekty. Týka sa to najmä turistických destinácií, ktoré ponúkajú produkty a služby súvisiace s cestovným ruchom (napr. verejní obstarávatelia, zdravotnícki pracovníci, pracovníci civilnej ochrany, sprievodcovia cestovného ruchu, cestovné kancelárie, prevádzkovatelia dopravy atď.);

12. zdôrazňuje najmä potrebu vyškoliť personál, ktorý kontroluje správnosť parkovacích osvedčení na vozidlách, ako aj prijať všetky potrebné opatrenia na boj proti zneužívaniu európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím vodičmi bez zdravotného postihnutia. Víta návrh z hľadiska predchádzania trestnej činnosti, keďže EÚ čelí veľkým problémom v súvislosti so zneužívaním, krádežou a falšovaním takýchto preukazov. Systém, ktorý treba vytvoriť na výmenu informácií medzi členskými štátmi, by tomu mohol zabrániť;

13. zdôrazňuje potrebu intenzívnej a nepretržitej spolupráce miestnych a regionálnych samospráv s poskytovateľmi služieb a potrebu zohľadniť významnú úlohu miestnych a regionálnych samospráv pri získavaní spätnej väzby, zvyšovaní účinnosti a užitočnosti preukazov a výmene najlepších postupov týkajúcich sa zavádzania preukazov;

14. zdôrazňuje, že európsky preukaz osoby so zdravotným postihnutím by mal dopĺňať doklad o zdravotnom postihnutí vydaný na národnej úrovni a mal by byť vydávaný samostatne, že vydávanie preukazu vo fyzickej aj elektronickej forme by malo byť bezplatné pre všetkých používateľov a na ich žiadosť a že tento rámec bude riešiť otázku dokladovania postavenia osôb so zdravotným postihnutím vo všetkých členských štátoch;

15. podporuje požiadavku plne rešpektovať právo na súkromie a ochranu osobných údajov a uplatňovanie záruk pri spracúvaní osobných údajov v súlade so všeobecným nariadením o ochrane údajov ([3]) s dôrazom na dôvernosť informácií o type zdravotného postihnutia;

([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

16. zdôrazňuje potrebu rýchleho vykonávania smernice a úzkej spolupráce so všetkými zainteresovanými stranami, ako aj integrácie všetkých dostupných systémov a registrov na úrovni členských štátov. Cieľom je zvýšiť užitočnosť oboch preukazov v situáciách spájajúcich zdravotné postihnutie s osobitnými právami, a tým znížiť administratívne zaťaženie verejných orgánov vrátane miestnych a regionálnych samospráv, napríklad z hľadiska právnej neistoty spojenej s neuznaním zdravotného postihnutia, pokiaľ ide o rovnaké zaobchádzanie a príležitosti na prístup k tovaru a službám počas cestovania;

17. zdôrazňuje, že je potrebné rýchle zavedenie nového spoločného modelu európskeho parkovacieho preukazu pre osoby so zdravotným postihnutím, pretože veľký počet osôb so zdravotným postihnutím využíva dopravu súkromným vozidlom, keďže ide o najvýhodnejší alebo dokonca jediný spôsob, ako sa môžu pohybovať samostatne;

18. zdôrazňuje potrebu finančnej podpory EÚ pre miestne a regionálne samosprávy s cieľom poskytnúť digitálne nástroje na vydávanie európskeho preukazu osoby so zdravotným postihnutím na miestnej a regionálnej úrovni, pričom treba zohľadniť skutočnosť, že nie všetky miestne a regionálne samosprávy EÚ zriadili digitálny register osôb so zdravotným postihnutím a zaviedli digitálne nástroje;

19. naliehavo vyzýva miestne a regionálne samosprávy, aby sa aktívne uchádzali o finančnú podporu z európskych a vnútroštátnych zdrojov na posilnenie významných investícií do zlepšenia a prispôsobenia infraštruktúry, ako sú prístupné rampy a výťahy, s cieľom zabezpečiť a ďalej rozvíjať projekty, ktoré zvýšia prístupnosť pre osoby so zdravotným postihnutím, priamo zvýšia použiteľnosť a relevantnosť preukazu podporou viditeľnosti a prístupnosti verejných budov a služieb pre osoby so zdravotným postihnutím;

20. zdôrazňuje, že je potrebné vymedziť minimálne normy prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím na európskej, národnej a regionálnej úrovni, a poukazuje tiež na význam každodenného zviditeľňovania preukazov, k čomu pozitívne prispievajú rôzne činnosti na miestnej a regionálnej úrovni zamerané na zlepšenie kvality života osôb so zdravotným postihnutím začlenením preukazov do verejných služieb, ako sú doprava a kultúrne podujatia, odborná príprava miestnych úradníkov o význame a používaní preukazov atď.;

21. sa domnieva, že miestne samosprávy zohrávajú kľúčovú úlohu pri propagácii a zviditeľňovaní preukazov, a to prostredníctvom rozsiahlej škály osvetových kampaní o týchto preukazoch zameraných na širokú verejnosť, potenciálnych používateľov preukazov a poskytovateľov služieb vo všetkých jazykoch EÚ a v jednoduchých formátoch na čítanie a posunkovej reči, ktoré v čo najvyššej miere (AAA) spĺňajú usmernenia pre prístupnosť webových stránok. Tieto kampane by mali informovať o existencii preukazov a podmienkach ich získania, používania a obnovy.

V Bruseli 31. januára 2024

Predseda
Európskeho výboru regiónov

Vasco ALVES CORDEIRO